

“Aznar és un nacionalista espanyolista”

Joan Mesquida (Felanitx, Mallorca, 1962) és el conseller d'Hisenda del Govern balear. Aquest militant del PSIB-PSOE diu no tenir interioritzat el concepte d'allò que és políticament correcte i en aquesta entrevista en dóna fe. Lluita per un nou sistema de finançament, vol la sobirania fiscal i no s'està de dir que Aznar és un clar exemple de nacionalista espanyolista.

Anem a pams, que la qüestió és àrida. Dèficit fiscal. Què ens deuen, per dir-ho d'alguna manera?

—El dèficit fiscal de les Illes Balears està al voltant dels 150.000 milions de pessetes, però és impensable esperar compensacions via sistema de finançament.

—I aleshores?

—El Règim Especial de Balears és una llei compensatòria dels efectes de la insularitat, tot i que el PP mai no ha volgut desenvolupar-la. A través d'aquesta llei es poden fer inversions quantioses que no signifiquen cap discriminació cap a d'altres comunitats.

—Però no és així.

—No. Quan Álvarez-Cascos diu que els pròxims sis o set anys, amb el Pla d'Infraestructures Ferroviàries, s'invertiran sis bilions de pessetes, aleshores hauria de recordar que l'article 13 del Règim Especial diu que l'estat col·laborarà amb el Govern de Balears per la potenciació del transport ferroviari... i ens envia 50 milions per fer estudis.

—Tornem al sistema de finançament. A què aspira el Govern de Balears.

—A millorar, senzillament.

—Concreti, si us plau.

—Miri, el sistema de finançament serveix per a finançar serveis. En general això significa que a més població, més finançament, perquè la població està directament relacionada amb la necessitat de serveis. És cert que hi ha serveis en què no necessàriament és així, com sanitat, que té més relació amb l'envelliment, però en general sí que ho és. Doncs bé, Balears

és la comunitat que més ha augmentat de població: un 21%. Per tant...

—Per tant, es vol més doblers perquè es té més població.

—Sí, però l'important és quant rebem, no com, perquè a través del com també podríem rebre més, però no és això.

—Em començ a perdre.

—Si ara Balears rep 110.000 milions el que és essencial no és el percentatge que les Illes es quedin de la recaptació d'un o d'altre impost, sinó que el que és de veritat imprescindible és incrementar aquella xifra. Per dir-ho de manera resumida: el que importa és “quant” es rep, no “com” es reparteix.

—El “quant” és la quantitat global i el “com” és el percentatge de cessió que es pot fer de determinats impostos?

—Sí.

—Quins?

—Els impostos sobre matriculacions, sobre energia elèctrica, sobre hidrocarburs, sobre alcohol i sobre tabac.

—I hi ha acord sobre això.

—En general sí. El que passa és que no és aquesta, per a nosaltres, la qüestió fonamental, sinó establir el “quant” que té directament a veure amb la població que és la que ens genera més serveis.

—Això s'entén en el seu partit, el PSOE?

—No és una qüestió de partit. En el Consell de Política Fiscal les afinitats polítiques no compten tant com d'altres qüestions. Per exemple, és fàcil que hi hagi afinitats en funció de la població. Quan una comunitat, com Balears, que ha guanyat població i reivindica en aquest sentit, les que n'han

“Aznar vol reconquerir poder autonòmic per reconstruir una idea d'Espanya (...) Tot i haver estat president autonòmic, no hi creu massa, en l'Espanya de les autonomies”

perdut es defensen entre elles. Això passa amb Galícia i Aragó, amb governs del PP i del PSOE.

— Això complica l'acord.

— No és fàcil, però és molt desitjable per a tothom. Està clar que és més fàcil fer grans pactes sobre la justícia, que no sobre el finançament, una matèria en què no solament juguen, com deia, aspectes purament polítics. Hem de buscar un sistema que per ventura no sigui òptim per a ningú, però sí suficient. I això no ho aconseguirem si no ho basam en paràmetres objectius.

— Vostè no primaria la seva condició de socialista per sobre de la de conseller de Balears?

— Mai. En cap cas. Som el conseller d'Hisenda de Balears.

— Madrid ens mata independentment de colors polítics?

— És una manera de dir-ho. A vegades s'exagera, però és fàcil veure, per comparació, que els pressupostos balears són tan reduïts que jo diria que són discriminatoris per als ciutadans de Balears.

— Banyi's. En què se'ns discrimina?

— El turisme és un gran negoci, d'acord? Bé, doncs resulta que l'estat central aquí fa molta caixa, per així dir-ho, amb aquest negoci. D'acord? També sabem que quan una explotació econòmica va bé hi has d'invertir molt per continuar assegurant guanys. Però aquí no passa. Se'ns té descuidats. Amb aquesta història que aquí hi ha una renda per càpita molt alta, no ens arribem prou fons europeus, la inversió estatal és disminuïda...

— Sovint hem llegit o sentit que això és victimisme, que el Govern central sí que inverteix...

— Doncs jo li plantejaré un exercici fàcil. Miri l'evolució dels pressupostos generals de l'estat dels darrers anys. Sempre surten les mateixes inversions. No s'executen, però surten. És clar, hi ha una clara situació de greuge.

— Recentment, vostè i els seus homòlegs de Catalunya i País Valencià es reuniren a Palma. Era la primera vegada que els governs dels Països Catalans es reunien trilateralment, tot sols. Això indica la importància que els tres governs donaren a la reunió. Què significà aquesta trobada?

— Per mi va ser important. Què intentam nosaltres? Anar convenent, amb arguments de pes, que és factible i bo acceptar les nostres tesis sobre el quant i no tant sobre el com del finançament. Comprenc que podria haver-hi la temptació de supeditar el finançament a raons d'estratègia política. Però ara per ara no passa. Aleshores crec que és el moment d'anar creant opinió. Jo m'he vist amb el conseller català una sèrie de vegades, dues amb el valencià, amb en Jordi Sevilla [responsable de temes financers del PSOE] i amb Octavio Granados [senador del PSOE, especialista en aquests temes] mantenc una relació molt intensa i contínua a través d'emails, estic contínuament enviant papers a Madrid [al Govern central]... és a dir, en aquesta fase prèvia, per a nosaltres, és essencial anar, com deia, creant opinió.

— I funciona?

— Sí... Quan plantejàvem la qüestió

de la població, se'ns mirava... en fi, era mal de fer entendre. Ara veiem que les coses, a poc a poc, canvien. Per exemple, fa poc el ministre va dir que les variables de població s'actualitzarien al padró de 1999. Home, vaig pensar, anam avançant. Aquesta és la feina que tenim. Ara, essent conscients que tenim el pes polític que tenim.

— I la reunió esmentada?

— És part d'aquesta estratègia. Que parlem, ara, entre tots. Que busquem les possibilitats d'acord. Si ara arribàssim a acords, seria molt difícil que després s'espantassin per criteris d'obediència de partit.

— Vostè s'està convertint en interlocutor privilegiat per aquests temes davant la direcció federal del seu partit, i a més manté contactes importants amb el PP tant a través del conseller valencià com amb el Govern central, i amb CiU a través del conseller català...

— Sí, bé... el que jo vull és que tinguin en compte les Balears perquè el que mou el Govern al qual jo pertany és aconseguir el millor acord de finançament possible per a Balears. Això és tot.

— Vostè s'ha referit diverses vegades a la "sobirania fiscal". Què vol dir?

— Senzillament la capacitat de decidir el nostre propi futur. La sobirania fiscal és, ara per ara, fictícia. No hi ha instruments. La Llei de Finançament de les Comunitat Autònomes i la Constitució recullen la corresponsabilitat i que les autonomies han de disposar d'autonomia financera. Però resulta que quan volem cercar una figura tributària per fer arribar més recursos a les arques autonòmiques, ens trobam amb la gran dificultat. És difícilíssim crear figures tributàries dins la LOFCA. La sobirania fiscal és purament teòrica, fictícia. Si no hi ha canvis, si no es modifica la LOFCA, serà impossible. Però pel que he pogut parlar amb els responsables del PSOE, les coses van per aquest camí: reivindicar els canvis perquè les comunitats autònomes puguin accedir a aquesta sobirania fiscal.

— Fins quin límit?

— Parlem-ne i ho veurem. A veure, per què a Balears no hem de tenir el

concert econòmic? Qualcú m'ho pot explicar? Per què dues comunitats han de tenir aquest privilegi i nosaltres no? Per què en el Consell de Política Fiscal i Financera la responsable de finances del País Basc opina i opinarà del finançament de Balears i jo no puc opinar sobre el seu? No sé per què ha de ser així. Què passa?, que perquè el País Basc té una història...? No i no. Què és això de predeterminacions? No veig enlloc cap raó que justifiqui ciutadans de primera i de segona. Ho hem de plantejar tot. Les comunitats han de tenir més recursos i l'estat ha d'acceptar que ha de ser més disminuït. Aquest és el camí.

—Les regles del joc semblen indicar que això són temes tancats.

—Les regles de cap joc no poden ser mai inamovibles. Tot és dinàmic, tot canvia. Les regles del futbol van canviant, no?

—Tot això que diu sembla que no s'aveu amb la tendència del Govern central.

—No hi ha dubte que vivim un mal moment per a les autonomies. Tenc la sensació que Aznar vol reconquerir poder autònom per reconstruir la idea d'Espanya. Per fer, en definitiva, unes comunitats autònomes més dònics. Ho veiem contínuament: humanitats, estabilitat pressupostària... hi ha tota una sèrie d'aspectes que indiquen que Aznar, tot i haver estat president autònom, no hi creu massa, en l'Espanya de les autonomies. Jo crec que ell és un nacionalista espanyolista i, com a tal, deu trobar que ha de reconquistar poder autònom. És cert, no vivim, les autonomies, el millor moment. Però això no lleva que nosaltres hem de continuar reivindicant el que pensam que és just.

—Vostè sempre diu el que pensa? Ha explicat tot això que em diu als seus companys de partit, del PSOE?

—Jo sempre dic el que pens. No tenc interioritzat el concepte d'allò que es diu que és políticament correcte.

—Parlem de l'ecotaxa, que no és exactament això sinó un impost turístic.

—Jo no m'he referit mai a un impost ecològic, sinó a un impost turístic. El primer té per objectiu no recaptar perquè el que es vol és evitar, o dismi-

JOAN CELA
"Reconec en l'ecotaxa una certa simbologia política... però a mi m'interessen els deu o dotze mil milions que es podrien recaptar..."

nuir, l'activitat que grava. Jo sempre he parlat d'impost turístic perquè el que necessitam és recaptar.

—Vostè ha qualificat l'aprovació d'aquest impost pel Parlament com una qüestió de sobirania nacional...

—Sí, és més o menys el que comentàvem abans, qüestió de poder decidir sobre allò que necessitam.

—Primer es va dir que es recaptaria als aeroports, després ha estat als hotels...

—Férem els primers contactes amb AENA i s'hi oposà. Però al mateix temps ens adonarem de les grans dificultats tècniques i jurídiques que suposava.

—I opten per la recaptació als hotels i esclata la polèmica i ara estan sota l'amenaça de recurs d'inconstitucionalitat.

—Sí, és cert. Però vull dir que rebem constantment informes, dictàmens i opinions d'experts, de catedràtics de dret tributari, en els quals se'ns dona l'enhorabona, des del punt de vista tècnic, per haver fet una figura tributària com aquesta. Ara bé, és cert que quan vas a un tribunal, com ho és el Constitucional, format per persones, doncs, no pots estar segur mai. Nosaltres tenim el convenciment que no topam amb l'IVA, que no com-

partim fet imposable amb cap figura... però depèn del que opini el tribunal.

—Al marge del que passi al Constitucional, vostès estan enfrontats amb tot el sector hotelier.

—És que tot això no és gens normal. Seria normal que el Govern fes l'impost, i si el sector turístic no ho veu bé, hi recorre al Constitucional si vol, i prou; i es continua parlant, perquè hi ha molts temes més també importantíssims: lluita contra l'estacionalitat, la Llei Turística... són temes transcendents que s'han de parlar i negociar.

—Però no és així i les relacions estan bloquejades.

—Sí, i no és bo per ningú...

—Potser perquè s'ha fet de l'ecotaxa molt més que un impost? Un símbol d'aquest Govern?

—Home, reconec un cert aspecte de simbologia política, però jo no... Jo no ho he impulsat, això. A mi, el que m'interessen són els possibles deu o dotze mil milions de pessetes que es podrien recaptar amb l'impost turístic. Això és el que m'interessa.

Miquel Payeras